

Information om viktiga regler för dig med en registrerad dricksvattenbrunn

Information till dig som har registrerat din vattenbrunn. Du kanske har gjort det i samband med en livsmedelsanläggning eller för att du har annan kommersiell verksamhet.

Varför får jag informationen?

Du har registrerat en vattenbrunn som dricksvattenanläggning.

Du har en verksamhet som behöver ha vatten av dricksvattenkvalitet. Det betyder att vattnet måste analyseras med jämna mellanrum och du behöver följa vissa lagkrav.

Detta faktablad talar om vilka de viktigaste kraven är och lite om vad man ska tänka på när man gör analyser av vattnet.

Vad måste jag göra?

Du behöver göra de analyser som det står i beslutet. En vanligt intervall är 2 gånger per år. Det betyder oftast att man tar ett kemiskt prov och ett prov på mikroorganismer vid varje provtagningsstillfälle. Proven ska analyseras som offentligt dricksvatten.

Analys

Vattenprover som tas på en brunn som är registrerad som dricksvattenanläggning måste analyseras enligt en lag som heter LIVSFS 2001:30. Gränsvärdena för tjänligt, tjänligt med anmärkning eller otjänligt skiljer sig från de gränser som finns för en brunn som används i ett enskilt hushåll.

Egen kontroll

Du ansvarar för att brunnen sköts om tillräckligt och att du har ett egenkontrollprogram där du har bestämt hur ofta du sköter om utrustning, byter filter och gör analyser. Egenkontrollprogrammet ska också beskriva vad du gör om du får otjänliga prover eller vattenbrist. Kan du ta

vatten till verksamheten från någon kommunal verksamhet?

Vid prov som inte är bra

Är provresultatet ”tjänligt med anmärkning” är det okej att använda i verksamheten.

Du bör ta reda på varför det blev en anmärkning. Det kan bero på fel vid provtagningen, vädret eller naturliga skiftningar i vattenkvaliteten.

Det kan också bero på att någonting håller på att bli sämre i vattnet. Stigande bakterier kan bero på att brunnen inte är tät, att en avloppsanläggning eller att gödsel i närheten läcker till brunnen eller att filtermassan behöver bytas.

Det billigaste är oftast att ta ett nytt prov och se om resultatet blir likadant eller bättre/sämre och utgå därifrån.

Livsmedelsinspektören kan vara rådgivande i sådana situationer.

Vad gör jag vid otjänliga prover?

Om proverna är mikrobiologiskt otjänliga betyder det att det är så mycket bakterier i vattnet att det är stor risk att bli sjuk av vattnet när någon gäst dricker av det.

Du kan koka bort bakterier i vattnet.

Kemikalier kan **inte** kokas bort och därför ska du inte använda kemiskt otjänligt vatten till dryck eller livsmedelshandtering.

Orsaken ska utredas.

Vanligtvis tar du ett nytt prov så fort som möjligt på det som är otjänligt.

Meddela FSP Bygg & Miljö att ditt vatten är otjänligt och vad du gör för att det ska bli tjänligt. Hämta kommunalt vatten någonstans under tiden tills du har tjänliga prover igen.

WEBBEN

Livsmedelsverkets hemsida:
www.slv.se

Ordförklaring för dricksvatten

Dricksvattenlagstiftningen innehåller en del specialord. Här följer en lista med förklaring på de vanligaste.

Dricksvatten: Vatten som kontrolleras att det är hälsosamt och rent.

Mikroorganismer: Samlingsnamn på bakterier, virus och parasiter. Det finns både farliga och ofarliga.

Kemiska ämnen: Ämnen eller föroreningar som finns i jorden, berggrunden och som kan hamna i vattnet. T.ex järn, mangan, nitrater

Turbiditet: Hur grumligt vattnet är

Konduktivitet: Det talar om hur mycket sura ämnen vattnet kan ta upp utan att pH påverkas.

pH: Ett mått på hur surt, neutral eller basiskt vattnet är. Om vattnet är surt kan koppar från egna rör lösas ut i vattnet.

Tjänligt: Betyder att vattnet är under gränsvärdena och är bra att dricka.

Tjänligt med anmärkning: Det går bra att dricka men har högre värden av något. Orsaken ska kontrolleras.

Otjänligt: Vattnet går inte att dricka eller användas till livsmedel utan extra åtgärd som ibland kan vara kokning.

Utbrott: Fler än två personer som blir sjuka av samma orsak.

Vid förändring i verksamheten

Vid stora ändringar i verksamheten ska detta meddelas till FSP Bygg & Miljö.

Stora ändringar betyder till exempel att man använder mycket mer vatten än förut eller att vattnet används till något som kräver att vattenkvaliteten är på ett visst sätt.

Exempel: Du har en brunn som används till en bed and breakfast med 13 bäddar. Sen bygger du ett hus till med 6 nya bäddar. Då behöver du minst 30 % vatten till.

Nu kontaktar du livsmedelsinspektören och talar om att du har utökat verksamheten. Vi bestämmer om du behöver ta fram en ny provtagningsplan eller om det räcker med de prover du redan tar. Ökar man användning av vatten behöver också avloppet hänga med så att anläggningen orkar med den ökade vattenmängden.

För att minska provtagningen

För att minska provtagningsfrekvensen för normala undersökningar eller omfattningen av de utökade proverna ska man ha tagit prover under två år och dessa har varit konstanta (tjänliga) eller bättre än gränsvärdena. Företagaren får föreslå Bygg och Miljö att de vill ha minskad omfattning och kunna visa en sammanställning av provresultat för att visa att det är möjligt att minska provtagningen.

Fakta i korthet:

- Dricksvattnet måste vara mikrobiologisk tjänligt och minst kemiskt tjänligt med anmärkning innan verksamheten använder dricksvattnet till livsmedelshantering.
- Om ni planerar att ändra provtagningspunkt eller provtagningsfrekvens ska detta meddelas FSP Bygg & Miljö så att de kan fastställas av myndigheten.
- Verksamhetsutövaren är skyldig att uppfylla kraven i lagstiftningen, bland annat kravet på ett system för egenkontroll och att lokalen är anpassad för livsmedelsverksamhet. Mer information finns på Livsmedelsverkets hemsida www.slv.se

eller kontakta livsmedelsinspektören i kommunen.

- Vid stora ändringar i verksamheten ska detta meddelas till FSP, Bygg & Miljö. Om man inte meddelar stora ändringar kan det leda till sanktioner och åtal.
- Verksamheten kommer att placeras i en riskklass och få en årlig kontrollavgift. Detta beslut fattas separat.
- FSP, Bygg & Miljö skall meddelas vid ägarbyte eller om verksamheten upphör.
- Proven ska vara analyserade enligt SLVFS 2001:30 och vara märkta "För användare", eftersom sträckan mellan brunnen och kranen i köket är så kort och för att få rätt analysvar.
- Vid avvikande provsvar är verksamhetsutövaren skyldig att utreda orsaken, ta aktuella omprov och göra aktuella åtgärder för att kontrollera att vattnet blir tjänligt igen.
- Vid otjänliga prover ska kontrollmyndigheten kontaktas.